

OBSAH

Predhovor	11
1. Základné poznatky zo všeobecnej patológie. Ján Ležovič	13
Vonkajšie príčiny ochorení	13
Fyzikálne príčiny	14
Chemické príčiny	14
Poruchy výživy	15
Biologické príčiny	15
Vnútorné faktory chorôb	16
Genetické vplyvy	16
Imunita	17
Regresívne zmeny	18
Nekróza	18
Gangréna	19
Atrofia	20
Rozdelenie atrofie podľa príčin vzniku	21
Dystrofia	22
Poruchy normálnych súčastí živej hmoty	23
Poruchy metabolizmu bielkovín	23
Poruchy metabolizmu tukov	23
Poruchy metabolizmu sacharidov	24
Poruchy z prítomnosti patologických látok v živej hmote	24
Amyloidóza	24
Inklúzie	25
Kalcifikácia	25
Pigmenty	26
Exogénne pigmenty	26
Endogénne pigmenty	27
Autogénne pigmenty	27
Hematogénne pigmenty	27
Vznik a druhy kameňov	28
Cysty	29

Zánik organizmu	33
Známky smrti	34
Progresívne zmeny	35
Hypertrofia, hyperplázia a metaplázia	36
Regenerácia	38
Reparácia	38
Transplantácia	40
Autotransplantácia zubov	41
Autotransplantácia v stomatológii	41
Zápal ako obranná reakcia organizmu	43
Miestne prejavy zápalu	44
Celkové prejavy zápalu	44
Mikroskopické prejavy zápalu	45
Formy zápalov	46
Nešpecifické zápaly	47
Alternatívne zápaly	47
Exsudatívne zápaly	47
Proliferatívne zápaly	49
Špecifické zápaly	50
Tuberkulóza	50
Syfilis	51
Aktinomykóza	52
Úrazy	53
Nádory	56
Základné vlastnosti nádorov	56
Histologická stavba nádorov	57
Rast nádorov	57
Metastazovanie nádorov	57
Príčiny vzniku nádorov	58
Rozdelenie nádorov	59
Nádory orofaciálnej sústavy	61
Liečba nádorov	62
Prevencia nádorového ochorenia	63
Prekancerózy	63
Niektoré prekancerózne stavy	65
2. Fyziológia a patológia orofaciálneho systému. Štefan Pribylinec	67
Poruchy žuvania a vylučovania slín	67
Hltací akt	68
Poruchy prehĺtania	68
Fyziológia hlasu	69
Patofyziológia hlasu	69
Reč	70
Rečové orgány	71
Artikulačné orgány	71
Fyziológia hlások	72
Samohlásky	72
Spoluhlásky	72

Patofyziológia reči	73
3. Patológia zubov a chrupu. Ján Ležovič	74
Poškodenie zubov v zárodku	74
Poškodenie zubov z exogénnych príčin	74
Poškodenie zubov z endogénnych príčin	75
Dedičné vývojové poruchy	76
Atrofia a degenerácia zubnej drene	76
Anomálie počtu zubov	77
Anomálie tvaru a veľkosti zubov	78
Anomálie postavenia zubov	79
Zubný kaz	80
Parodontopatie	81
Pojem a fyziológia parodontu	81
Anatómia vzájomného vzťahu čeľustí a zuboradií; eugnátny a disgnátny zhryz. Význam druhov zhryzu pre rekonštrukciu protézy	86
Abrázia, klinovité defekty, sfarbenie skloviny a ich význam v protetike	89
Príprava chrupu na protetické ošetrenie	91
4. Zmeny na čeľustných kostiach po strate zubov s pribúdajúcim vekom.	
Anna Bíla	94
Zmeny po čiastočnej strate	94
Zmeny pri úplnej strate chrupu	95
Senilná osteoporóza	97
Zmeny na spánkovosánkovanom kĺbe po strate zubov	97
Vznik artikulačných porúch v prirodzenom chrupe. Následky artikulačných prekážok	98
Rekonštrukcia žuvacích plôch a liečenie hlbokého zhryzu v dospelom veku	101
Význam imediátnej protézy a registrácia výšky zhryzu	103
Gerostomatologické hľadisko pri rekonštrukcii chrupu a rehabilitácii	105
Fixné a snímateľné protézy	107
Fixné náhrady	108
Čiastočné snímateľné protézy	109
Celkové protézy	112
Odovzdanie protézy pacientovi, návyk a nácvik na protézu	113
Tkanivové zmeny pod platňovou protézou	114
5. Choroby organizmu a ich prejavy. Ján Herman	116
Priebeh choroby	116
Prejavy choroby	117
Subjektívne príznaky	117
Bolesť	117
Intenzita bolesti	118
Charakter bolesti	118
Lokalizácia bolesti	120
Časová závislosť bolesti	120
Podnety vyvolávajúce, zhoršujúce alebo zmierňujúce bolesť	120

Objektívne príznaky chorôb	121
Vedomie	121
Poloha chorého	122
Výraz tváre	123
Vracanie	123
Zápcha	123
Hnačka	124
Krvácanie	124
Opuchy	124
Zmeny na koži	125
Vlasy a chlpy	125
Nechty	125
Základné fyzikálne vyšetrenia	126
Vyšetrenie pohľadom	126
Vyšetrenie pohmatom	126
Vyšetrenie posluchom	126
Vyšetrenie poklepom	126
Sledovanie fyziologických funkcií	127
Telesná teplota	127
Krvný tlak	127
Pulz	128
Dýchanie	128
Anamnéza	128
Terajšie ochorenie	128
Osobná anamnéza	129
Rodinná anamnéza	129
Pracovná a sociálna anamnéza	129
Chorobopis	129
Diagnóza	130
Liečebné spôsoby vo vnútornom lekárstve	130
Liečebný poriadok	131
Liečebná výživa (dietoterapia)	131
Fyzikálna liečba	132
Elektroliečba	132
Aplikácia tepla a chladu	133
Vodoliečba	133
Mechanoterapia	134
Stomatologická röntgenológia. Ján Ležovič	134
Vznik röntgenovej snímky	135
Röntgenové prístroje	136
Snímkovacia technika	139
Extraorálna snímkovacia technika	140
Teleröntgenografia	140
Tomografia	141
Kontrastné látky	141
Poškodenie rtg žiarením a ochrana pred ním	141

6. Ochorenia mäkkých tkanív ústnej dutiny. Ján Ležovič	144
Vrodené anomálie orgánov ústnej dutiny	144
Malformácie pery	145
Cheiloschíza — rásztep pery	145
Malformácie jazyka	145
Malformácia gingívy	145
Degeneratívne zmeny a zmeny látkovej premeny	145
Alergické prejavy ústnej dutiny	148
Prejavy krvných chorôb v ústnej dutine	149
Prejavy infekčných chorôb v ústnej dutine	151
7. Úrazy čelustí a tváre. Eugen Kuril	155
Poranenia mäkkých tkanív	155
Poranenia tvrdých tkanív	156
Druhy zlomenín	158
Výskyt úrazov	158
Príčiny úrazov	159
Príznaky zlomenín	160
Liečba zlomenín, zásady ošetrovania a podiel zubného laboratória na ňom	160
Repozícia	160
Fixácia	161
Druhy dláh	161
Drôtené dlahy	161
Liate dlahy	163
Živicové dlahy	164
Dentálne živicové dlahy	165
Alveolárne živicové dlahy	166
Zlomeniny sánky	168
Zlomeniny strednej tretiny obličajovej kostry	169
Komplikácie zlomenín kostí tváre	173
Starostlivosť o ústnu dutinu, výživu a celkový stav pacienta	173
Rehabilitácia	174
8. Starostlivosť o chrup obyvateľstva. Pavel Škerdák	176
Historický vývoj zubného lekárstva	176
Rozvoj stomatológie u nás po roku 1945	177
Prevencia zubného kazu	179
Stomatologická dispenzarizácia	182
9. Koncepcia stomatológie a pracovné úseky zubného lekárstva. Pavel Škerdák	186
Náplň odboru a jeho postavenie v sústave liečebno-preventívnej starostlivosti	186
Koncepcia stomatológie so zameraním na rozdiely v jednotlivých typoch NsP	188
Základná jednotka stomatologickej starostlivosti	188
Nemocnica s poliklinikou I. typu	189

Nemocnica s poliklinikou II. typu	189
Nemocnica s poliklinikou III. typu	190
Činnosť špecializovaných pracovísk	191
Vzťahy stomatológie k ostatným medicínskym odborom	192
Spolupráca s otorinolaryngológiou	192
Spolupráca s chirurgiou	193
Spolupráca s onkológiou	193
Spolupráca s internou medicínou	194
Spolupráca s pediatriou	194
Spolupráca s dermatológiou	195
Dentálna ložisková infekcia	195
10. Pracovné úseky zubného lekárstva.	197
Úsek konzervačnej stomatológie. Ján Ležovič	197
Vybavenie pracoviska prístrojmi a nástrojmi	197
Stomatologické vyšetrenie	203
Zubný kaz	204
Vznik zubného kazu	204
Rozdelenie zubného kazu	208
Vyšetrenie a ošetrenie zubného kazu	208
Ochorenie zubnej drene a ozubice	211
Zápal zubnej drene (pulpitída)	211
Gangréna drene	212
Zápal ozubice (periodontitída)	213
Zdravotná výchova a hygienické návyky	214
Úsek detskej stomatológie. Viliam Kalaš	216
Prevenčia v pedostomatológii	217
Preventívne opatrenia	217
Správna výživa	218
Hygiena ústnej dutiny	218
Fluoridácia	218
Endogénna prevencia fluoridmi	219
Exogénna prevencia fluoridmi	219
Pečatenie fisúr	220
Detská protetika	221
Rekonštrukcia korunky jednotlivých zubov	222
Náhrady chýbajúcich zubov	224
Kompozitné výplňové materiály	225
Zhotovenie inleje	225
Úsek čeľustnej ortopédie. Štefan Pribylínec	227
Príčiny vzniku čeľustnoortopedických anomálií	228
Rozdelenie čeľustnoortopedických anomálií	228
Nepravidelné postavenie jednotlivých zubov	228
Odchýlky vo veľkosti zubov	229
Anomálie v počte zubov	229
Vzájomné vzťahy čeľustí	229
Úzka čeľusť	231
Skrížený zhryz	231

Progénne typy zhryzu	231
Previsnutý zhryz	231
Otvorený zhryz	232
Následky predčasných strát zubov	232
Účinok čelustnooortopedických aparátov	232
Úsek parodontológie. Ivan Erdelský	234
Choroby parodontu	234
Akútne gingivitídy	234
Chronické gingivitídy	235
Príčiny akútnych a chronických gingivitíd	235
Parodontitída	236
Parodontóza	236
Atrofia parodontu	237
Úsek ústnej a čelustnej chirurgie a chirurgie tváre. Eugen Kuril	238
Extrakcie zubov	238
Zápaly orofaciálnej oblasti	239
Cysty	239
Nádory	240
Anomálie postavenia zubov a čelustí	245
Ochorenia spánkovosánkového (temporomandibulárneho) kĺbu	250
Ochorenia slinných žliaz	251
Predprotetická chirurgia	253
Náhrady v čelustnotvárovej oblasti. Ján Vaško	257
Obturačné náhrady pre pacientov s rázštepmi	257
Postresekčné protézy	258
Tvárové protézy	259
Laboratórne postupy	260
Dlahy používané v stomatochirurgii	263
Dlahy používané v parodontológii	263
Úsek protetiky (Anna Bíla)	264
Zariadenie úseku protetiky, inštrumentárium, dezinfekcia odtlačkov	
— prevencia infekcie	264
Preparačné nástroje a nástroje na úpravu protéz	265
Leštiace nástroje	267
Nástroje a pomôcky na odtlačky	268
Modelovacie nástroje	270
Ostatné protetické nástroje a pomôcky	270
Protetické hmoty	272
Dezinfekcia a sterilizácie. Ján Ležovič	276
Mechanická očista	276
Dezinfekcia	276
Sterilizácia	277
Sterilizácia nástrojov a iného materiálu	278
11. Organizácia práce na stomatologickom úseku. Ján Ingeli	282
Organizácia činnosti na stomatologickom oddelení	282
Vybavenie stomatologického laboratória	283
Náplň práce vedúceho laboratória stomatologickej protetiky	285

Ideovo-politická činnosť	285
Riadiaca, organizačná a kontrolná činnosť	285
Odborná činnosť	286
Náplň práce úsekového zubného laboranta	288
Kolektívna forma deľby a organizácie práce	289
Dokumentácia v stomatologickom laboratóriu	290
Laboratórny štítok ŠEVT 14-533-0	290
Vypĺňanie oddielov na prednej strane štítku	291
Vypĺňanie oddielov na zadnej strane štítku	293
Pracovný príkaz	295
Vypĺňanie oddielov na prednej strane príkazu	295
Vypĺňanie oddielov na zadnej strane príkazu	295
Kontrolný štítok ŠEVT 14-533-1	295
Bezpečnosť pri práci v stomatologickom laboratóriu	297
Práca s elektrickými prístrojmi	298
Práca s plynovými prístrojmi	299
Práca s horľavinami	299
Práca s kyselinami a zásadami	299
Úrazy a ich prevencia	300
Predchádzanie požiarom	301
Pomaturitné špecializačné štúdium	302
Organizácia štúdia	303
Ciele štúdia	303
Register	305